

Verslag mondzorgproject

Gyumri (Armenië) oktober 2021 – Laura Beunk & Marieke Stoop

Eind oktober zijn wij veilig geland in Armenië, ondanks Covid een goede reis gehad. We kwamen zondagochtend vroeg aan in Gyumri, na een klein dutje de stad verkend. Voor Marieke was het de eerste keer in Armenië en tijdens de rit vanaf het vliegveld in de nacht was het te donker om iets te kunnen zien.

Op maandag begonnen we op het centrum met het maken van een planning. Toen we naar het centrum liepen op maandagochtend 8:30 was het nog zo rustig op straat, het is goed om te weten dat werkdagen hier over het algemeen pas om 10:00 beginnen. Op dat moment werd in het centrum (Alvan Tsaghik Social Educational Centre – ATSEC) alleen tanden gepoetst na de lunch. We hebben toen geobserveerd vanuit achterin de klas. De drie docenten hadden allen hun eigen aanpak, de een wat efficiënter dan de andere. In ieder geval poetsten bijna alle kinderen hun tanden, maar nog niet per se op de juiste manier en de juiste tijd.

Op dinsdagochtend begonnen we met een meeting met Ester, onze projectleider binnen de NGO. Hierin bespraken wij wat de dag ervoor hadden gezien en hoe zij dit zag. De conclusie was dat de wil en de kennis er wel zijn, maar dat het toch lastig blijkt om dit om te kunnen zetten. Ook wordt het effect van de pandemie erg gevoeld, ze voelen alsof ze twee stappen terug hebben gedaan. Vanuit dit punt hebben we concrete voorstellen besproken om tot de juiste uitvoering te komen. Ze voelen vanuit de NGO heel erg dat ze alles gelijk goed moeten doen, terwijl wij juist zien dat dit ook een geleidelijke invoering mag zijn. Voor sommige kinderen is de tandpasta nog onwennig, waardoor kleren vies worden en ze verdragen de smaak niet goed. Verder werd aangedragen dat het erg omslachtig is om na de lunch de kinderen apart te laten poetsen, omdat het veel tijd in beslag neemt en de overige kinderen moeten wachten. In de school is verplicht een verpleegster aanwezig, ons voorstel was om haar een grotere rol te geven en de kinderen bij binnenkomst 's ochtends aan een nieuw in te richten wastafel te helpen met poetsen. Na de lunch zou als groep gepoetst kunnen worden, waarbij water niet nodig is.

In de middag was het tijd voor de training met de docenten. We bespraken met hen de punten die wij ook met Ester besproken hadden. Zij erkenden het feit dat de kennis er is, maar dat de implementatie nog lastig blijkt. Zij konden zich goed vinden in de voorstellen die wij deden, ook de verpleegster was enthousiast over haar rol binnen het project. Ester stelde nog voor om een liedje te maken van 2 minuten met de 3B's, om de kinderen te helpen bij het klassikale poetsen. Ze eindigde met de uitspraak: de plannen zijn er nu, nu is het tijd om ze realiteit te laten worden.

Wij hadden een aantal trainingen gepland staan bij peuterspeelzalen en kleuterklassen in de omliggende dorpen. De scholen hadden in onze eerste week vakantie. Door de stijgende coronabesmettingen in Armenië konden helaas de trainingen op de scholen ook de tweede week niet doorgaan. Deze bleven een week langer dicht en docenten mochten ook niet samenkomen.

Op woensdag zijn wij in Yerevan geweest, de hoofdstad van Armenië. Rond de lunch hadden wij een meeting met een advocate. Er waren 3 projecten waarvoor haar hulp nodig was. Wij hebben hier de juridische kant besproken van het eventueel gaan aanbieden van secundaire en tertiaire mondzorgpreventie in een behandelruimte hier in Armenië.

Op donderdag onze eerste preschool in Artik op donderdag bezocht. Onze trainingen waren zo ingedeeld dat wij begonnen met de docenten/medewerkers van de school, daarna werden de kinderen erbij gehaald. We hadden een enthousiaste groep docenten, waarmee veel interactie was. Na het beantwoorden van alle vragen was het tijd voor de training met de kinderen erbij. Met hen hebben wij een kleine quiz gedaan over hoe vaak ze poetsen en wat voor voedingsmiddelen wel en niet goed zijn voor je tanden. Daarna mochten de kinderen komen poetsen op het grote model. Na afloop van de training kregen de docenten een handout toegestuurd en de uitleg over het maken van de 'toothbrushbag'.

We merkten dat onze PowerPointpresentatie niet meer helemaal goed aansloot op de trainingen, dus die middag hebben wij deze nog wat aangepast en een handout ervan gemaakt. Deze opzet hebben wij ook gevolgd op de andere preschools, op vrijdag waren in Dzithankov. Dit is een wat afgelegen dorp, waar Ester via een andere organisatie de peuterspeelzaal opgezet heeft drie jaar geleden. Vanuit de groep docenten en kinderen kwam wat minder terug, maar desondanks hebben we nieuwe informatie kunnen delen.

Op zaterdag was het tijd voor de verjaardag van René Beunk in het centrum. Op zondag hebben wij een uitstapje gemaakt voor de verjaardag van Marieke naar enkele van de Armeense toeristische highlights.

Op maandag zijn wij in de preschool van Haykavan geweest. Deze peuterspeelzaal is ingericht met meubels meegebracht door Alvan Tsarik enkele jaren geleden. Ook bij deze training waren de docenten wat terughoudender, maar de kinderen deden goed mee.

Op dinsdag waren wij uitgenodigd in de peuterspeelzaal in Voskehask. We hadden een hele enthousiaste groep medewerkers, er kwamen veel vragen en er werd open met ons gedeeld wat zij van hun eigen tandartsen/dokters te horen kregen en welke huis-tuin-en-keukenmiddelen mensen hier vooral gebruikten voor mondverzorging. Ook de kinderen deden enthousiast mee, ook al was het eigenlijk tijd voor hun middagslaapje.

Daarmee waren onze peuterspeelzaalbezoeken afgerond. Dinsdagmiddag zijn wij nog op bezoek geweest bij een praktijk in de buurt. Twee jaar geleden heeft de tandarts van deze praktijk ook geholpen met de start van het project. De praktijk is sindsdien verbouwd en zit een modern nieuw pand en de praktijkvoering is vooruitstrevend voor Armenië. Misschien liggen hier nog mogelijkheden voor samenwerking in de toekomst, Simon zag dit in ieder geval wel zitten.

Woensdagochtend waren wij vroeg in ATSEC aanwezig. Sinds de week ervoor is het nieuwe poetsmoment ingevoerd, namelijk als de kinderen binnenkomen, en we wilden graag zien hoe dit ging. Armine (de verpleegster) begeleidt de kinderen bij het poetsen. Zij houdt netjes de tijd in de gaten, maar over de poetstechniek waren we nog niet helemaal tevreden. Hiervoor gaan wij maken een filmpje om weer te geven hoe wij het graag zouden zien. Dit wordt later nog met Ester ter evaluatie besproken, zij is tijdens onze laatste dagen onderweg met een andere NGO.

Daarmee sluiten wij ons project voor nu af. Er zal regelmatig online contact zijn met Ester om lopende zaken te bespreken. Ook streven wij ernaar met enige regelmaat in Armenië te zijn om de voortgang en implementatie te monitoren en indien gewenst ook follow-up te geven aan de trainingen in de bezochte peuterspeelzalen.

